

ЛЕЧЫЦЬ

На пытанне, ці не складана ўжо 10 «лішніх» гадоў штодзень ездзіць на работу за восем кіламетраў, Людміла Рыгораўна адказвае катэгарычна: я не магу проста сядзець дома. «Бывае, што пасля напружаных мерапрыемстваў мне хочацца эмацыянальна і фізічна адпачыць, але на гэта хапае аднаго дня. Мне трэба пастаянна нечым займацца. Нават дома ўжо не трымаю гаспадарку, але ж маю шэсць катоў, якіх трэба даглядаць. Вельмі люблю займацца кветкамі, гэта мая аддушнына. А гаварыць аб тым, што я ўжо стамілася працаваць у культуры, не магу», — тлумачыць жанчына.

Нягледзячы на тое што культурнай адукацыі ў герайні няма, яна змагла за доўгія гады напрацаваць аўтарытэт і павагу з боку калег. Людміла Аляксеева — жаданы артыст на святах у іншых Дамах культуры раёна, яна часта прадстаўляе Віцебшчыну на вакальных конкурсах і, што радуе, паспяхова. Так, летась загадчык СДК заняла першае месца на гарадскім конкурсе ваенна-патрыятычнай песні «Галасы Айчыны», ёсць у вялікай скарбонцы ўзнагарод і трэцяе месца на рэспубліканскім конкурсе «Сэрцам датычныя», падзяка ад кіраўніцтва райвыканкама. Прадстаўляла Аляксеева Віцебшчыну і на адборачным туры тэлевізійнага праекта «Зорны шлях».

Падчас размовы Людміла Рыгораўна раскрыла некалькі сакрэтаў бадзёрага настрою і прафесійнага майстэрства. Найперш, яна ніколі не прыносіць на работу свае асабістыя праблемы і пытанні. «Я не люблю псаваць некаму нервы толькі таму, што ў мяне нешта здарылася. Бывае, што настрой сам па сабе не зусім пазітыўны, тады падчас абеду, калі ўсе разышліся з клуба, уключаю мікрафон і спяваю свае любімыя кампазіцыі. Песні мяняюць усё, гэта праўда. А творчасць увогуле лечыць. Мне пашанцавала, што хобі перарасло ў прафесію. Я лічу гэта вялікім шчасцем і адным са складнікаў таго, што нават на пенсіі ў мяне ёсць запал і сілы працаваць», — дзеліцца герайня.

Яна выхавала дзвюх дачок, якія таксама ўзялі ад маці творчы пачатак і ў юнацтве выступалі на сцэне. Людміла Рыгораўна з самага нараджэння выходзіць з унука, які дагэтуль, у 22-гадовым узросце, выступае з бабуляй на адной сцэне. За дзесяць гадоў работы ў сферы культуры праз Аляксееву прайшло не адно пакаленне дзяцей, многія з якіх дагэтуль застаюцца адданымі вясковай мастацкай самадзейнасці, у ліку іх — і я, аўтар гэтых радкоў.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА,
фота аўтара.

«НАША ШЧАСЦЕ — У ПОЛІ...»

Аб рабоце ў камандзе і радасці працы на зямлі — гісторыя майстра-наладчыка з Гомельскага раёна

«Здараецца, ноч не сплю — пракручваю, разбіраю ў галаве вузлы, хвалююся, як лепш справіцца і выпусціць машыну. І такая «драбязень» цэлы дзень... Лепш, чым радкамі савецкага паэта, настрой не апішаш. Але ў жыццёвым рытме Міхаіла Міхаленкі музыка рамонт, здаровы шум машыны, якая рвецца з гаража ў поле, — самая любімая. Адказная праца ў гэтага працаўніка — сапраўдная аддушнына і справа ўсяго жыцця. Мець такога спецыяліста ў сваёй камандзе пашанцавала калектыву ААТ «Птушкафабрыка «Рассвет» Гомельскага раёна.

Міхаілу Мікалаевічу — 77 гадоў. Ён наладчык сельгасмашын і трактароў. Вось ужо 35 гадоў працуе ў роднай гаспадарцы ў аддзяленні «Грабаўка». Ён адзін з самых шанойных па ўзросце працаўнікоў птушкафабрыкі «Рассвет».

Калісьці малады перасяленец з трыццацікіламетровай чарнобыльскай зоны ў імгненне застаўся без жылля і работы. Дапамагла пракарміць сябе і маладую сям'ю, падарыла новае месца для жыцця менавіта спецыяльнасць. Міхаіл Мікалаевіч у свой час скончыў Буда-Кашалёўскі тэхнікум механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі. Разам з жонкай Ганнай Аляксандраўнай — эканамістам па спецыяльнасці — яны прыехалі працаваць у Грабаўку. Тут выгадалі дваіх дзяцей, дачкаліся траіх унукаў і ўжо праўнучку.

— Пачынаў у гаспадарцы кіроўцам. Потым, калі атрымаў дыплом па спецыяльнасці ў Буда-Кашалёве, мне прапанавалі быць загадчыкам рамонтных майстэрняў. Прапрацаваў больш чым восем гадоў у гэтай якасці, а пасля перайшоў у майстры-наладчыкі сельгасмашын і трактароў. Ужо пятнаццаты год на гэтым участку. Разбіраем, рамонтую, наладжваем, выпускаем на лінію ў поле розныя сельгасмашыны, трактары, камбайны, — распавядае Міхаіл Міхаленка.

14 гадоў таму Міхаіл Мікалаевіч мог пайсці на заслужаны адпачынак, але застаўся і працягвае працаваць.

— Праца для мяне — аддушнына, — прызнаецца майстар-наладчык. — Мая задача — вызначыць, які рамонт, у якой паслядоўнасці, як будзем праводзіць, што з дэталей, вузлоў можна рэстаўрыраваць, а што трэба мяняць. Увесь працэс дзелім паміж майстрамі. Калі іншы раз не атрымалася, не скончылі працу да канца дня, то ляжаш спаць і ўсё думаеш, як заўтра лепш гэта зрабіць, каб выпусціць машыну ці трактар на лінію ў поле, бо калі тэхніка нейкая выйшла са строю — збілася работа не аднаго чалавека. Тэхніка не павінна стаяць у гаражах, павінна працаваць, таму што грошы нас, вясцоўцаў, — у полі.

Часам, кажа працаўнік, даводзілася затрымлівацца ў майстэрні і да дзесяці-адзінаццаці вечара. Жонка Міхаіла Мікалаевіча не перажывае, разумее ўсё, бо сама ў гаспадарцы шмат гадоў прапрацавала галоўным эканамістам.

— У гарачую пару і ў суботу, і ў нядзелю працуем. У нядзелю іншы раз раненька прыбегу — мне ад дома да гаспадаркі паўкіламетра, — гляджу, выйшлі ў поле нашы. Усё — шчасце! Значыць, усё добра, — распавядае працаўнік.

Для родных, аднавясцоўцаў і калег у калектыве прозвішча галавы сямейства гучыць ганарова. Адрамантавана, правярана Міхаленкам: у рабоце — знак якасці, для маладога папаўнення працаўнікоў гаспадаркі, прыклад адказнага стаўлення.

— Прыходзіш на работу з самай раніцы і чуеш: «Мікала-

евіч, трэба, каб вы глянулі!». Просіць, каб параіў-паглядзеў і дасведчаныя механізатары, якія гадамі працуюць, і моладзь чакае парады ў рамонце. Гэта, безумоўна, прыемна, што ты патрэбны, што твае веды, вопыт цікавыя, — кажа Міхаіл Мікалаевіч.

Рыхтуе да самастойнай працы, навучае майстар-наладчык маладых спецыялістаў — выпускнікоў каледжаў.

— Прыходзіць да нас моладзь і на практыку. Прымаем добра. Мы сяброўскія, калі любіш працу, з намі будзе, сапраўды, нясумна, — пераконвае Міхаіл Мікалаевіч.

У Грабаўцы ён адзіны з вясцоўцаў-равеснікаў, хто яшчэ працягвае працаваць.

— Я ўжо таксама — кандыдат... Тым не менш столькі гадоў у прафесіі, а ўсё роўна — трэба пастаянна вучыцца, — прызнаецца вясковец. — Кожны год новая тэхніка, нешта новае трэба чытаць, запамінаць. Гэта таксама даводжу моладзі. Памятаю, калі я прыйшоў у гаспадарку, таксама былі пажылыя мужыкі, вельмі добрыя спецыялісты — працаўнікі ад бога. Мне пашанцавала, навучылі і ў такарных работах разбірацца. Быў час — не было токара, дык і ля станка стаяў. Цяпер таксама талковыя і зваршчыкі, і трактарысты праходзяць. Ёсць і здольнасці, і веды, было б толькі жаданне працаваць на вёсцы, і ўсё атрымаецца. Маладым кажу, што яны павінны разумець: іх абавязак — зямлю араць і апрацоўваць. Адыходзіць старэйшае пакаленне, мы навучым, колькі бог дасць часу — дапаможам, але і яны таксама павінны імкнуцца. Мая парада для маладых: больш радавацца кожнаму дню, кожнай справе, поспехам і нават няўдачам. А яшчэ раю больш размаўляць, пытацца, цікавіцца.

Міхаіл Мікалаевіч падзяляўся, што свой рэцэпт шчаслівага жыцця і працы ён знайшоў у «цэпкіх, моцных каранях» свайго роду, сям'і.

— Дагэтуль сняцца палі на маёй малой радзіме — Хойніцкі раён, вёска Пагоннае, саўгас «Перамога сацыялізму». Мае тата і мама працавалі ў гаспадарцы. Бацька пражыў 102 гады, да васьмідзесяці — прапрацаваў механізатарам. Я з сёмага класа яму дапамагаў у полі, быў памочнікам камбайнера. Марыў пасля службы ў войску вярнуцца і застацца працаваць дома, але родную вёску забраў Чарнобыль. Мы жылі за 12 кіламетраў ад ЧАЭС. Выратавала праца, жыццё на зямлі. Мой бацька, дарэчы, да ста гадоў яшчэ працаваў на лепішчы, трымаў агарод, даглядаў вялікі сад. Я ў рабоце імкнуўся быць не горшым, не падвесці свой род. Гэта пачуццё, лічу, дапаможа і моладзі і ў рабоце, і ў жыцці, — перакананы суразмоўнік.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.
Фота з архіва героя.

ЖЫЦЦЯ і паўстагоддзя

ментавіта іх. Ідзе прадукцыя і на рэйскі рынак.

Уладзімір Мікалаевіч, здаецца, ведае ўсе асаблівасці і параметры сваіх машын. Ён займаецца поўнай зборкай электроннага начыння, якое змяшчаецца ў некалькіх невялікіх скрынях. «Калі б не электроніка, гэтыя скрыні былі б у некалькі разоў большыя, — кажа майстар. — А так яны выглядаюць кампактна, дзвалююць кіраваць многімі функцыямі. Такім чынам, душ, паласканне, сушка, абдзіманне — гэта ўсё ідзе ў аўтаматычным рэжыме», — тлумачыць спецыяліст.

Уладзіміру Высоцкаму нядоўна споўнілася 70 гадоў, а ён поўны сіл і энергіі, з'яўляецца перадавіком вытворчасці, больш за 30 гадоў быў брыгадзірам. Работа, як і для большасці прадстаўнікоў яго пакалення, з'яўляецца важным складнікам лёсу. «Жонка ўжо просіць, каб я сыходзіў, але бачу, што патрэбен тут, інакш, мабыць,

сышоў бы... Плацяць дастойную зарплату, умовы добрыя, за стаж надбаўка, добрыя адносіны з боку кіраўніцтва заводу», — пералічвае ветэран перавагі вытворчага жыцця.

— Адсутнасць гэтага чалавека будзе адразу заўважана, — каменціруе старшыня пярвочнай арганізацыі прафкама заводу Анатоль Леваненя. — Ідзе змена пакаленняў, вопыт варта перадаваць, але нам важна захаваць і нашы кваліфікаваныя кадры. Работы шмат, абсталяванне пастаянна мадэрнізуецца. Але новыя тэхналогіі без кваліфікаваных кадраў наўрад ці дадуць эканамічны эффект. Таму важна клапаціцца аб людзях, забяспечваць ім камфортную працу. На прадпрыемстве значна палепшыліся бытавыя умовы, своечасова выплачваецца заробатная плата. А ўзрост для работы не перашкода.

Маргарыта УШКЕВІЧ,
фота аўтара.